



Състояние на лозарството и винопроизводството в България през 2002 год.

Площите с лозя в стопанствата през 2002 год. са около 130 хил. хектара. Други 15 хил. хектара лозя са извън стопанствата и не са поддържани. Производството на грозде е 409 хил. тона. Произведени са близо 2 млн. хектолитра вино, от които над 1 млн. хектолитра в промишлени условия.

През стопанската 2001/2002 год. в двата сектора са работили около 23 хил. юридически и физически лица. Произведени са 409 хил. тона грозде при среден добив 356 кг от декар. Около 350 хил. тона са предназначени за производство на вино, 27 хил. тона – за прясна консумация и 33 хил. тона – за други продукти.

Лозята в България за периода 2000 год. – 2002 год.

Година	Площи с лозови насаждения в стопанствата (ха)	Неподдържани лозя извън стопанствата (ха)	Общо площи с лозя (ха)
2000 год.	153 200	7 271	160 471
2001 год.	146 995	4 190	151 185
2002 год.	129 998	15 200	145 198

Източник: МЗГ, дирекция "Агροстатистика"

Информацията се представя в съответствие с териториалното деление на страната на 6 района за планиране (NUTS 2).

Районът с най-много площи с лозови насаждения е Южен централен - 41 211 ха или 32% от общата площ лозя в стопанствата, следван от Североизточния и Югоизточния райони - съответно с 21% и 19%.

Както и през 2001 год., Южният централен и Югоизточният район се отличават с най-висок дял на реколтирани лозя – съответно 96% и 93%. С най-ниски относителни дялове се характеризират Северозападният и Югозападният район – съответно 57% и 81%.

По-нататък в публикацията се разглеждат само площите с лозя в стопанствата.

През 2002 год. площите в стопанствата, заети с лозови насаждения, са 129 998 ха, като 88% от тях или 114 630 ха са реколтирани лозя, 9 450 ха са младите, невстъпили още в плододаване лозя и 5 918 ха са нереколтираните лозя в стопанствата.

Разпределение на площите с лозя в стопанствата по райони

Райони	Обща площ (ха)	От тях реколтирани (ха)	Реколтирани %
Северозападен	15 118	8 598	56.9%
Северен централен	13 027	11 337	87.0%
Североизточен	26 936	24 784	92.0%
Югоизточен	24 744	23 007	93.0%
Южен централен	41 211	39 613	96.1%
Югозападен	8 962	7 291	81.4%
Общо:	129 998	114 630	88.2%

Източник: МЗГ, дирекция "Агροстатистика" – "Наблюдение на лозята и виното в България – 2002 г."

Структура на реколтираните лозя по райони

Разпределение на реколтираните лозя по райони (ха)

Райони	Червени винени сортове лозя		Бели винени сортове лозя		Десертни сортове лозя		Общо лозя	
	Площи (ха)	%	Площи (ха)	%	Площи (ха)	%	Площи (ха)	%
Северозападен	7 513	87.4%	964	11.2%	121	1.4%	8 598	100%
Северен централен	7 468	65.9%	3 665	32.3%	204	1.8%	11 337	100%
Североизточен	2 098	8.5%	21 470	86.6%	1 216	4.9%	24 784	100%
Югоизточен	9 683	42.1%	11 806	51.3%	1 518	6.6%	23 007	100%
Южен централен	27 355	69.1%	10 263	25.9%	1 995	5.0%	39 613	100%
Югозападен	6 795	93.2%	343	4.7%	153	2.1%	7 291	100%
Общо:	60 912	53.1%	48 511	42.3%	5 207	4.5%	114 630	100%

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – "Наблюдение на лозята и виното в България – 2002 г. "

Като цяло се запазва структурата на разпределение на червените и белите винени лозя по райони. При десертните сортове се наблюдава по-интензивно намаление на реколтираните площи в сравнение с винените сортове.

Най-висок относителен дял в структурата на реколтираните лозови насаждения заемат червените винени сортове с 53,1%, следвани от белите винени сортове – 42,3% и десертните сортове – 4,5%.

В Югозападния, Северозападния, Южния централен и Северния централен райони преобладават червените винени сортове, съответно 93%, 87%, 69% и 66%. Около 45% от площите на реколтираните червени винени сортове са концентрирани в Южния централен район.

В Североизточния и Югоизточния район, преобладават белите винени сортове, съответно с 87% и 51%. Белите винени сортове на територията на

Североизточния район формират около 44% от площите на всички реколтирани бели сортове в страната.

Десертните сортове са разпространени най-широко в районите Южен централен, Югоизточен и Североизточен, съответно с 38%, 29% и 23% от площта на десертните лозя в страната.

Производство на грозде

Производството на грозде в страната за 2002 год. е 408 911 тона

Производството на грозде от лозя е 407 784 тона и се разделя на винено – 95,7% и десертно – 4,3%. През 2002 год. лозарските стопанства са произвели 1 127 тона грозде от асми, което представлява 0,3% от общото количество произведено грозде реколта`2002.

Производство на грозде (тона)

Райони	Грозде от лозя			Грозде от асми	Всичко произведено грозде	
	Винено	Десертно	Общо		Количество	%
Северозападен	19 370	491	19 861	216	20 077	5%
Северен централен	37 454	723	38 177	18	38 195	9%
Североизточен	66 030	2 802	68 832	9	68 841	17%
Югоизточен	86 345	4 571	90 916	142	91 058	22%
Южен централен	153 055	8 604	161 659	209	161 868	40%
Югозападен	28 050	289	28 339	533	28 872	7%
Общо:	390 304	17 480	407 784	1 127	408 911	100%

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – "Наблюдение на лозята и виното в България – 2002 г. "

В сравнение с реколта`2001 се наблюдава 6% намаление на произведеното грозде.

Най-голямо е производството на грозде в Южния централен, Югоизточния и Североизточния райони, където са произведени съответно 40%, 22% и 17% от общо произведеното грозде за 2002 год. Тези райони формират приблизително 76% от общо реколтираните площи с лозя.

Среден добив

Средният добив на грозде от лозя за страната е 356 килограма от декар. При десертните лозя средният добив за реколта 2002 е 336 килограма от декар.

Средният добив от асми е 14 килограма от асма.

С най-висок среден добив тази година се отличава Южният централен район - 408 кг/дка, следван от Югоизточния - 395 кг/дка.

Среден добив на грозде

Райони	Среден добив кг/дка
Северозападен	231
Северен централен	337
Североизточен	278
Югоизточен	395
Южен централен	408
Югозападен	389
Среден добив за страната	356

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – "Наблюдение на лозята и виното в България – 2002 г."

Разпределение на произведеното грозде

От 408 911 тона произведено грозде 26 716 тона е консумирано в пряно състояние и 382 195 тона е подложено на преработка.

През 2002 год. се наблюдава увеличение с 35% на гроздето, преработено в промишлени условия в сравнение с 2001 год. От общото количество преработено грозде 43% е преработено в промишлени условия от регистрирани преработватели на грозде, като 92% е изкупено, 3% е гроздето преработено на ишлема и 5% е собствена суровина. От гроздето, преработено в промишлени условия, 86% са преработени за вино и 14% са преработени за други продукти.

Грозде, преработено в промишлени условия (тона)

Предназначение на гроздето	Грозде, произведено в предприятието	Закупено грозде	Грозде, преработено на ишлема	Общо преработено грозде
За червени вина	3 207	76 333	4 385	83 925
За бели вина	3 646	52 051	514	56 211
За вина розе	600	278	0	878
За други продукти	75	22 822	312	23 209
Общо:	7 528	151 484	5 211	164 223

От гроздето, преработено в извън промишлени условия, 96% са преработени за вино и 4% - за други продукти.

От общото преработено грозде 63% е вложено в производството на червени вина, 27% - в производството на бели вина, 1% - във вина розе и 9% е преработено за други продукти.

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – "Наблюдение на лозята и виното в България – 2002 г."

Винопроизводство

През 2002 год. са произведени 1 982 хил. хектолитра вино.

В сравнение с 2001 год. се наблюдава увеличение на производството на вино с около 4%. В промишлени условия са произведени 1 017 963 хектолитра вино и 65 433 хектолитра виноматериали. Трапезните вина заемат 76%, а качествените – 24% от промишленото производство на вино. Виното, произведено в извън промишлени условия, е 964 195 хектолитра.

Общо производство на вино - реколта 2002 (хектолитри)

Райони	Качествени вина	Трапезни вина	Вина, произведени в извън промишлени условия	Общо вина	Виноматериали
Северозападен	9 672	11 344	50 474	71 490	23 700
Северен централен	25 006	103 930	103 474	232 410	15 605
Североизточен	33 922	124 544	158 303	316 769	0
Югоизточен	124 370	257 632	96 527	478 529	22 894
Южен централен	48 802	244 389	493 230	786 421	0
Югозападен	4 727	29 625	62 187	96 539	3 244
Общо:	246 499	771 464	964 195	1 982 158	65 443

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – "Наблюдение на лозята и виното в България – 2002 г."

От общото промишлено производство на вино около 55% са червени тихи вина и 45% е делът на белите тихи вина. Във всички райони преобладава производството на червени вина. Изключение прави Североизточният район, където 73% от промишлените вина са бели.

Промислено производство по видове вина (хектолитри)

Видове вина	Качествени вина		Трапезни вина		Общо вина	
	Количество (хл)	%	Количество (хл)	%	Количество (хл)	%
Тихи червени	161 408	65%	395 496	51%	556 904	55%
Тихи бели	81 933	33%	372 148	48%	454 081	45%
Тихи розе	3 000	1%	1 918	0%	4 918	0%
Шумящи пенливи	138	0%	1 000	0%	1 138	0%
Специални	20	0%	902	0%	922	0%
Общо:	246 499	100%	771 464	100%	1 017 963	100%

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – "Наблюдение на лозята и виното в България – 2002 г."

Югоизточният район се отличава като основен производител на вино, произведено в промишлени условия. Регистрираните предприятия-винопроизводители в района са произвели 38% от общото количество промишлено вино за страната, съответно 50% от качествените и 33% от трапезните вина.

Производство на други продукти от грозде

Райони	Мъст (хл)	Ракия (хл)	Друг алкохол (хл)	Други продукти (кг)
Северозападен	0	1 028	1 936	0
Северен централен	6 248	14 963	30	0
Североизточен	0	3 347	1 372	641
Югоизточен	11 173	57 380	8 437	16 000
Южен централен	0	172 465	2 217	455 724
Югозападен	0	10 050	135	42 359
Общо:	17 421	259 233	14 127	514 724
В т.ч. промишлено производство	17 421	170 742	13 992	60 648

Източник: МЗГ, дирекция "Агостатистика" – "Наблюдение на лозята и виното в България – 2002 г."

Статистическа тайна

За да се гарантира тайната на индивидуалните данни, събрани от анкетите от регионалните представителства на дирекция "Агостатистика" при Министерство на земеделието и горите, някои от получените данни не се публикуват и се заместват със "s" в следните случаи:

- Има по-малко от 3 стопанства в разглежданата категория;
- Едно от стопанствата в разглежданата категория обхваща повече от 85% от дейността в тази категория.

Цел на наблюдението: да се установят основните характеристики в лозарството, производството на вино и други продукти от грозде през 2002 год.

Метод на наблюдението: формирането на извадката е базирано на следните източници:

- Списък на лозарски стопанства, регистрирани в Националната лозаро-винарска камара, и стопанства, обработващи земя в точки, заети с различни категории лозя, достигнати за анкета през 2001 год. чрез извадка на основа на наблюдението за заетостта и използването на територията на България (БАНСИК).
- Изчерпателен списък на предприятията, преработващи грозде за вино, предоставен от Националната лозаро-винарска камара.

Въпросник: състои се от четири страници, разделен на три основни части. Първата част включва административна информация за анкетирания субект. Втората част засяга лозарството, като са включени въпроси, осигуряващи информация за площите с лозя, брой асми, производство на грозде от лозя и асми и използване на произведеното грозде. В третата част се събира информация за произведеното вино по видове и за други продукти от грозде.

Начин на провеждане: Анкетата е проведена от дирекция "Агостатистика" към Министерство на земеделието и горите през месец април 2003 год. чрез интервю, осъществено от специално обучени анкетатори и експерти по агостатистика, които на място са анкетирали ръководителите на съответните лозарски стопанства и преработвателни предприятия.

Разпределение на административните области на шест района на планиране (NUTS 2): Северозападен – Видин, Враца, Монтана; Северен централен – Велико Търново, Габрово, Ловеч, Плевен, Русе; Североизточен – Варна, Добрич, Разград, Силистра, Търговище, Шумен; Югоизточен – Бургас, Сливен, Ямбол; Южен централен – Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Стара Загора, Хасково; Югозападен – Благоевград, Кюстендил, Перник, София (столица), София.

Резултатите от провежданите от дирекция "Агостатистика" при Министерство на земеделието и горите анкети са един от основните източници за определяне на селскостопанската политика на страната. Тези данни ще бъдат използвани при преговорите с Европейския съюз по глава "Земеделие" в съответните сектори и ще служат при определяне на правото за производство на земеделски продукти в България.

Публикацията е приключила редакционно на 30. 06. 2003 год.
Отговорник на публикацията: Нели Георгиева
Редакция: МЗГ, дирекция "Агостатистика", в сътрудничество с Ландсис
Композиция и печат: МЗГ, дирекция "Агостатистика"

За повече информация: МЗГ, дирекция "Агостатистика"
Тел./факс: 980 82 94; E-mail: agostat@mzgar.government.bg
Интернет страница на МЗГ: www.mzgar.government.bg
Публикацията е изготвена в резултат на проведена анкета в рамките на програма ФАР БГ 0103.08